



МИТУ́РИЧ Петро Васильович (Митурич Пётр Васильевич; 12(24). 09, за ін. даними — 02(14). 10. 1887, С.-Петербург — 27. 10. 1956, Москва) — російський графік, живописець, теоретик мистецтва, винахідник, педагог. Учасник 1-ї світової війни та воєн. дій 1918–20. Член об'єдн. «лівих» митців Петрограда (нині С.-Петербург, 1917), мист. об'єдн. «4 мистецтва» (1925–29). Навч. у Псков. кадет. корпусі (Росія, 1899–05; відрах. за зберігання нелегал. літ-ри), закін. Київ. художнє училище (1909; викл. І. Селезньов). Працював у Києві: у театрі Соловцова, виконав скульптурні оздоблення фасаду будинку на вул. Василівська (за проектом арх. В. Ейснера). Закін. С.-Петербур. АМ (1915; майстерня М. Самокиша), Військ.-інж. школу (1916). Оформляв архіт. об'єкти (напр., казарми Червоної армії, у якій служив 1919–22). Викладав на графіч. та архіт. ф-тах ВДХУТЕМАСу в Москві (1923–30), у літогр. студії (від 1931). Конструював моделі орнітоптерів, водні апарати для пересування за хвильовим принципом, фіз. прилади. Майстер станк. малюнка, літографії, офорта. Автор низки дослідж. з питань теорії мистецтва; монум. робіт у Києві, Петрограді, Москві. Захопившись ідеями футуризму, розробив новий вид мистецтва — «просторову графіку» (штрихи та лінії, нанесені на геом.

фігури інсталяції з картону і цупкого паперу). Неодноразово бував в Україні, зокрема у Криму. Виконав чимало робіт на укр. тематику. Частково продовжив традиції рос. футурист. книги. Для книжк. графіки М. характерні конструктивність ритміч. композиції, лаконічність форм, експресія штриха. Проілюстрував 25 книг, зокрема «Сказ грамотным детям» М. Пуніна (Петроград, 1919), нот. зб. «Рояль в детской» А. Лур'є (1920), поему «Дума про Опанаса» Е. Багрицького (1935; обидві — Москва). Учасник худож. виставок від 1915. Твори експонувалися у Сімферополі (1927), Харкові (1937–38). Персон. — посмертна у Москві (1968). Упорядковано його кн. «Записки сурового реалиста эпохи авангарда: дневники, письма, воспоминания, статьи» (Москва, 1997). Деякі картини зберігаються у Київ. музеї рос. мистецтва, ДТГ (Москва), ДРМ, Всерос. музеї О. Пушкіна (обидва — С.-Петербург), Будинку-музеї В. Хлебникова (м. Астрахань, РФ). Серед учнів — А. Каневський.

Основні твори

«М. Врубель на смертному одрі» (1910-і рр.), «О. Мандельштам», «В. Іванов», «М. Самокиш за роботою» (усі — 1915), «Хворий В. Хлебников» (1922), «В. Хлебникова» (1924), «Скрипач» (1925), «Е. Багрицький» (1933), «Миндаль. Крим», «Хрещатик. Київ», «Київ відновлюється» (усі — 1947); серії — «Пейзажі Хвалинська» (1926–29), «Пейзажі Астрахані» (1926), «Пейзажі Судака» (1937–39).

Рекомендована література

1. П. В. Митурич // Творчество. 1936. № 5;
2. Каталог выставки произведений П. В. Митурича и И. С. Ефимова. Москва, 1968;
3. П. Митурич: Альбом. Москва, 1972;
4. П. В. Митурич: Каталог выставки. Москва, 1988;
5. Митурич С. В. Неизвестный П. Митурич: мат. к биографии. Москва, 2008.

С. М. Бушак

Фотоілюстрації



Бібліографічний опис:

Митурич Петро Васильович / С. М. Бушак // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2018. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-64734>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).